

**ARCUS – ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE
A ZARIADENIE PRE SENIOROV**

Skladná 4, 040 01 Košice
v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja

**Výročná správa o činnosti a hospodárení poskytovateľa sociálnych
služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho
kraja za rok 2013**

Košice máj 2014

OBSAH

1. Identifikácia poskytovateľa sociálnych služieb	3
2. Prevádzkové podmienky poskytovateľa sociálnych služieb.....	5
3. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb.....	6
4. Prehľad sociálnych služieb vykonávaných v priebehu roka 2013.....	7
5. Personálne zloženie a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb.....	17
6. Financovanie sociálnych služieb.....	18
7. Vízia a ciele zariadenia ARCUS.....	26

1. IDENTIFIKÁCIA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Názov organizácie	ARCUS – Špecializované zariadenia a zariadenia pre seniorov
Sídlo	Skladná 4, 040 01 Košice
Právna forma	Rozpočtová organizácia
Zriaďovateľ	Košický samosprávny kraj
IČO	35538562
Štatutárny zástupca	Ing. Juraj Briškár
Forma sociálnej služby	Celoročná pobytová
Druhy poskytovanej sociálnej služby	1. Špecializované zariadenie (ŠZ) 2. Zariadenie pre seniorov (ZpS)
Prijímatelia sociálnej služby	Dospelí občania so zdravotným postihnutím Seniori
Kapacita zariadenia	200 miest celkom
Kapacita (k 31.12.2013)	ŠZ: 100 a ZpS: 100
Predmet činnosti	odborné činnosti – pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, fyzioterapeutická činnosť obslužné činnosti - ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva d'alsie činnosti - úschova cenných vecí, záujmová činnosť, individuálne a skupinové terapie – muzikoterapia, arteterapia, ergoterapia, biblioterapia, canisterapia, zabezpečovanie spirituálnych potrieb, tréning pamäti, validácia, reminiscenčná terapia
Kontakty	www.arcuskosice.sk Tel.: + 421 55 7292491 (riaditeľ) + 421 55 7292493 (ústredňa) E-mail: sekretariat@arcuskosice.sk

ARCUS je špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja s poskytovaním sociálnych služieb pre seniorov, osoby vyššieho veku a pre ľudí s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou v regióne košického kraja.

Zariadenie ARCUS bolo zriadené 1.8.2001 Krajským úradom v Košiciach ako Domov dôchodcov s kapacitou 200 miest. Od 1.7.2002 sa stal zriaďovateľom Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb Košický samosprávny kraj (KSK). Od 1.1.2013 došlo v zariadení ARCUS k ukončeniu poskytovania sociálnej služby v domove sociálnych služieb a tým aj k zmene názvu zariadenia na ARCUS - Špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov. Zariadenie má právnu subjektivitu a ako rozpočtová organizácia je napojené na rozpočet KSK v Košiciach.

PREDMET ČINNOSTI ORGANIZÁCIE A CIEĽOVÉ SKUPINY

Predmetom činnosti je poskytovanie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje odborné činnosti (ošetrovateľskú starostlivosť, sociálnu rehabilitáciu, sociálne poradenstvo a pod.), obslužné činnosti (ubytovanie, stravovanie, pranie a pod.) a ďalšie činnosti v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z o sociálnych službách v znení neskorších predpisov zamestnancami s požadovanou kvalifikáciou.

V špecializovanom zariadení sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe**, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č.3 zákona a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba, vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

V zariadení pre seniorov sa poskytuje **sociálna služba fyzickej osobe**, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, pomoc pri hospodárení s peniazmi, podporu pri organizovaní času, podporu pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporu rozvoja osobných záujmov, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva, zabezpečuje pracovnú terapiu a záujmovú činnosť a utvára podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, vzdelávanie, výchovu, úschovu cenných vecí.

Štatutárnym orgánom zariadenia ARCUS – ŠZ a ZpS je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva Zastupiteľstvo KSK.

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS hospodári s majetkom vo vlastníctve KSK, ktorý mu bol zverený na plnenie jeho činnosti. Vo vzťahu k iným právnickým a fyzickým osobám vystupuje ako správca a užívateľ tohto majetku.

KAPACITA ZARIADENIA ARCUS

Celková kapacita zariadenia je 200 miest.

V súlade so schválenou III. etapou Optimalizácie siete poskytovania sociálnych služieb v zariadení ARCUS sa k 31.12.2012 ukončilo poskytovanie sociálnej služby v Domove sociálnych služieb. U siedmich klientov, ktorým sa poskytovala sociálna služba v DSS bol preposúdený ich zdravotný stav a od 1.1.2013 sa im poskytuje sociálna služba v Špecializovanom zariadení. V priebehu rokov 2013-2014 je predpoklad, že sa zníži kapacita zariadenia pre seniorov na 80 prijímateľov sociálnej služby a zvýši sa kapacita v Špecializovanom zariadení na 120.

V apríli 2013 sa v zariadení ARCUS začal realizovať projekt TIS – Technická inovácia služieb, po skončení ktorého pribudne 20 jednoposteľových nadštandardných izieb na novovybudovanom 6. poschodí, nové kancelárske a skladové priestory, priestory pre rehabilitáciu (telocvičňa) na novovybudovanom 3. podlaží a zrekonštruje sa pôvodný nevyhovujúci nákladný výťah na lôžkový. Z dôvodu rekonštrukcie nebola naplnená kapacita zariadenia na 100%. K 31.12.2013 bola obsadenosť zariadenia v ŠZ - 95 prijímateľov sociálnej služby a v ZpS - 85 prijímateľov sociálnej služby.

2. PREVÁDZKOVÉ PODMIENKY POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Objekt a areál je situovaný v širšom centre mesta, v Mestskej časti Košice – Juh. Aj napriek

polohe centra je prostredie v ktorom sa zariadenie nachádza tiché, mimo rušnej komunikácie a tým sú vytvorené optimálne podmienky na pokojné prostredie, na kontakt s celomestským spoločenským životom, integráciou.

Budova zariadenia je päťpodlažná. Ubytovacia časť na každom podlaží pozostáva z rovnej časti, kde sa nachádza 11 - dvojposteľových izieb a úskokovej časti, kde je 9 - dvojposteľových izieb. Každá izba je vybavená uniformným zariadením, predsieňou, vlastným hygienickým a sociálnym zariadením a balkónom. Zariadenie nemá charakter nemocničného prostredia, spĺňa však všetky podmienky

poskytovania pomoci pri životne nevyhnutných dôležitých úkonov. Pocit väčšej istoty a bezpečnosti dodáva občanom aj signalizačné prepojenie s centrálnym panelom v ošetrovni na každom podlaží, ktoré je možné využiť kedykoľvek, zvlášť pri náhlych príhodách a nevoľnosti. Spoločné priestory sú riešené veľkoryso s možnosťami využitia k spoločensko – kultúrnym aktivitám jednotlivcov a skupín. Priestrannosť, svetlosť, vzdušnosť priestorov zariadenia, ako aj veľká záhrada so svojou relaxačnou funkciou, sú pozitívom pre celkovú psychoklímu prijímateľov sociálnych služieb v zariadení ARCUS.

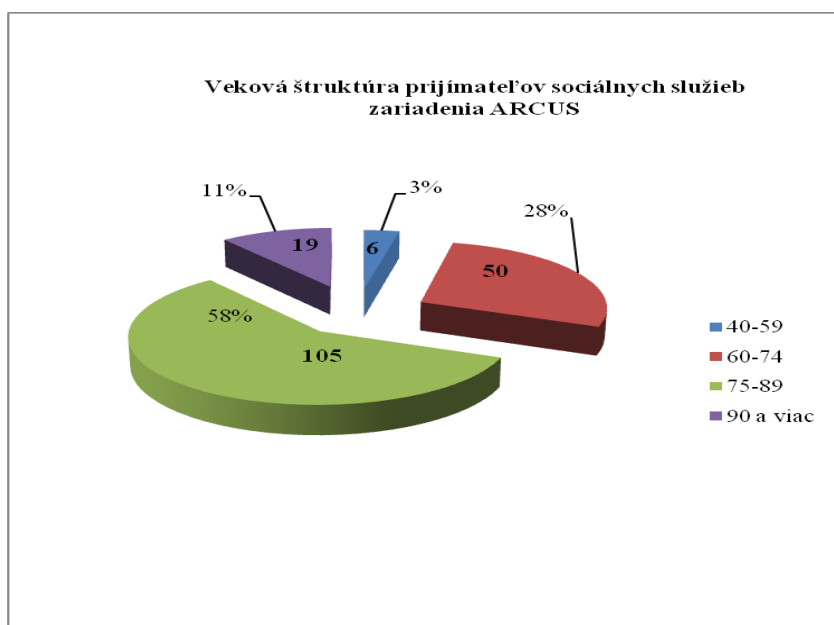
3. ŠTRUKTÚRA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zariadenie poskytovalo k 31.12.2013 starostlivosť 180 prijímateľom sociálnych služieb. Bližšiu štruktúru klientov podľa veku a počtu prijímateľov SS podľa jednotlivých druhov uvádzajú Tabuľky č. 1-2 a ich grafické zobrazenie.

Tab. č. 1: Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS k 31.12.2013

Vek	Počet	% z celkového počtu
40 - 59	6	3 %
60 -74	50	28 %
75 -89	105	58 %
90 a viac	19	11 %

Graf č. 1 Veková štruktúra prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS k 31.12.2013

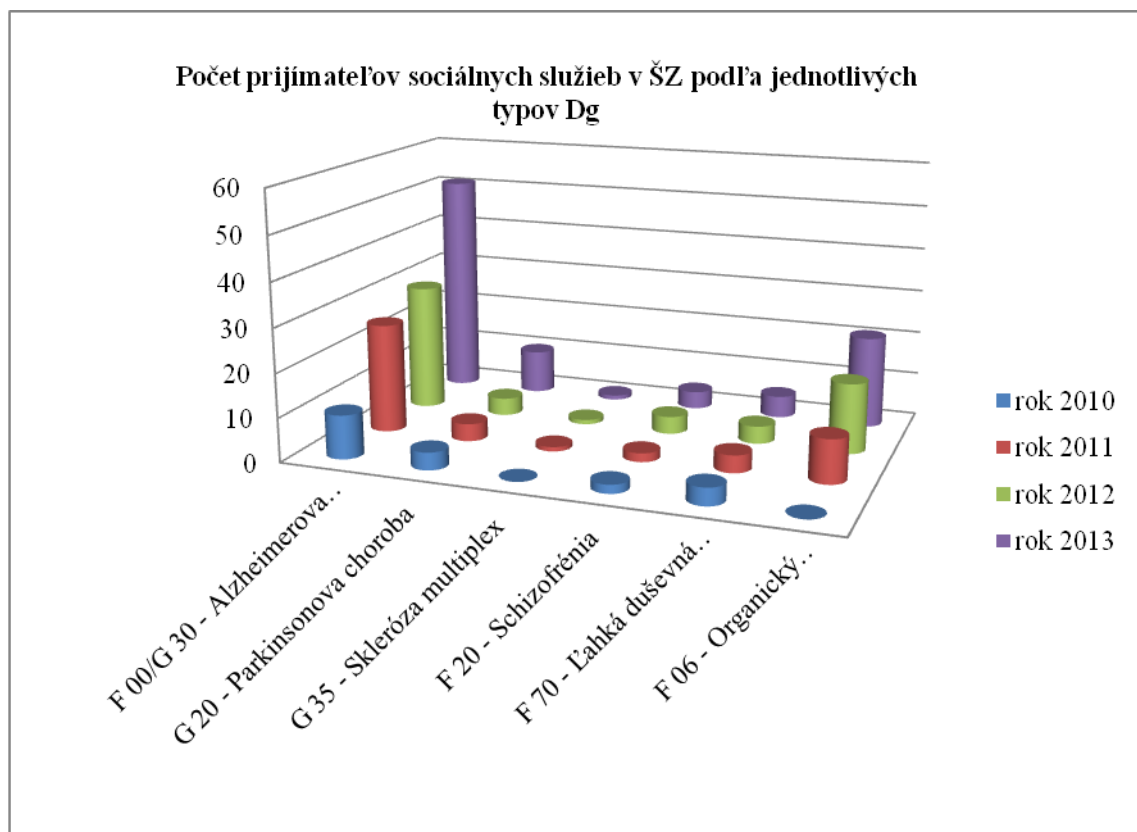

Tab.č.2: Počet prijímateľov sociálnych služieb v ŠZ podľa jednotlivých typov Dg

Typ DG/počet	2010	2011	2012	2013
F 00 /G 30 - Alzheimerova choroba	10	25	29	51
G 20 - Parkinsonova choroba	4	4	4	10
G 35 – Skleróza multiplex	0	1	1	1

F 20 - Schizofrénia	2	2	4	4
F 70 – Ľahká duševná zaostalosť	4	4	4	5
F 06 – Organický psychosyndróm	0	10	16	21

Graf č. 2: Počet prijímateľov sociálnych služieb v SZ podľa jednotlivých typov diagnóz

4. PREHĽAD SOCIÁLNYCH SLUŽIEB VYKONÁVANÝCH V PRIEBEHU ROKA 2013

Poslaním **zariadenia sociálnych služieb** ARCUS je poskytovať kvalitné sociálne služby prijímateľom sociálnych služieb v súlade s platnou legislatívou zamestnancami s odbornou kvalifikáciou na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd tak, aby pre prijímateľov sociálnych služieb boli rozvíjané a podporované také opatrenia, programy a postupy, ktoré by prostredníctvom podpory zdravého starnutia viedli k zlepšeniu zdravotného stavu našich seniorov, podporovali ich aktívny život a vytvárali

predpoklady pre udržanie fyzických a psychických schopností podľa ich želania, možností a schopností:

- pri poskytovaní sociálnej služby zohľadňovať návyky prijímateľov sociálnych služieb a spĺňať definované štandardy kvality sociálnych služieb,
- zapojiť prijímateľov sociálnych služieb do verejného diania v zariadení, v meste a v spoločnosti,
- zaistiť nekonfliktné spolužitie prijímateľov sociálnych služieb a ich bezpečnosť,
- zachovať a pestovať kontakt s rodinou, blízkymi a komunitami,
- zvyšovať kvalifikáciu, zlepšovať zručnosti zamestnancov zariadenia ARCUS,
- zvyšovať kapacitu špecializovaného zariadenia, ktorého osobitosťou je možnosť dôslednejšieho a intenzívnejšieho poskytovania sociálnych služieb osobám postihnutým Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou,
- dlhodobo modernizovať zariadenie ARCUS novým a kvalitnejším vybavením.

Hlavným cieľom ARCUSu je „**humanizovať prostredie zariadenia a zvýšiť pripravenosť organizácie pre kvalitný výkon náročných činností a poskytovanie kvalitnejších existujúcich i nových sociálnych a ďalších služieb v súlade s trendmi deinštitucionalizácie pri zvyšujúcom sa počte osôb vyššieho veku so zmiešanými diagnózami a s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou**“ .

POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ZMYSLE ZÁKONA č. 448/2008 Z.z. O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV:

- **základné sociálne poradenstvo** spočíva v poskytovaní základných informácií o možnostiach riešenia problémov prijímateľov sociálnej služby a v sprostredkovaní ďalšej odbornej pomoci (psychologickej, právnej, inej). V rámci sociálneho poradenstva sú poskytované poradenské služby aj občanom mesta Košice a blízkeho okolia. Jedná sa o poskytovanie konkrétnych informácií o možnostiach poskytovania sociálnej služby v špecializovanom zariadení, zariadení pre seniorov alebo v inom zariadení v zmysle zákona 448/2008 o sociálnych službách v.z.n. Súčasťou sociálno - poradenskej činnosti je aj spolupráca s rodinnými príslušníkmi prijímateľov sociálnej služby, čo vedie k skvalitneniu poskytovaných služieb.

- **pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby**

- **pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov**

- **sociálna rehabilitácia** je odborná činnosť zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti fyzickej osoby. Cieľom je podporovať samostatnosť prijímateľov pri všetkých činnostiach a aktivitách. To sa realizuje nácvikom a rozvojom sociálnych zručností, posilňovaním samostatných návykov pri sebaobsluže a pri sociálnych aktivitách (napr. samostatná orientácia v novom prostredí, nácvik používania kompenzačných pomôcok, nácvik

priestorovej orientácie a samostatného pohybu, samostatné vybavovanie jednoduchých úradných záležitostí a podobne). V neposlednom rade úlohou sociálnej rehabilitácie je socializácia prijímateľa sociálnej služby do nového sociálneho prostredia, do ktorého prichádza.

- **ošetrovateľská činnosť v zariadení** je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci s cieľom predĺžiť a skvalitniť život klientov v zariadení ARCUS – SZ a ZpS. Cieľom ošetrovateľskej starostlivosti je zabezpečiť bio – psycho – sociálne potreby prijímateľom sociálnych služieb, ktorí sa nachádzajú v určitom prostredí a v určitom stave zdravia. Cieľovou skupinou je klient postihnutý chronickou alebo nevyliciteľnou chorobou, trvalým hendikepom, vrodenným alebo získaným následkom úrazu. Takéto postihnutie môže trvať často aj celý život. Ďalej sa jedná o klientov seniorov, ktorých zdravie najviac ohrozuje strata pamäti (demencia), chorobný smútok a skl'účenosť (depresia), nádorové ochorenia, choroby srdca a ciev, respiračné ochorenia, neschopnosť udržať moč a stolicu, pohybové ochorenia a úrazy. Tieto môžu byť okrem samotného procesu starnutia vyvolané rôznymi príčinami, (stres, depresia, strach, ekonomická situácia, hnev, strata domova, osamelosť) ktoré vedú k nežiaducim aktivitám. Preto cieľom činnosti zdravotného personálu je :

- udržiavať a podporovať telesné, duševné a sociálne zdravie prijímateľov sociálnych služieb v súlade so sociálnym prostredím,
- poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť zameranú na čo najrýchlejšie získanie sebestačnosti prijímateľa sociálnej služby,
- zachovávať, udržiavať optimálny zdravotný stav a zlepšiť kvalitu života,
- poskytovať individuálnu ošetrovateľskú starostlivosť,
- poskytovať ošetrovateľskú rehabilitáciu,
- monitorovať a uspokojovať potreby prijímateľov sociálnych služieb súvisiacich so zmenou zdravotného stavu,
- aktívne podporovať príbuzných pri starostlivosti o prijímateľa sociálnej služby,
- uplatňovať v starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb získané vedomosti a poznatky, v zhode s etickými princípmi a právami dementných občanov,
- zmierňovať utrpenie a zabezpečiť dôstojný život.

Ošetrovateľskú starostlivosť zabezpečuje najpočetnejšia časť personálu zariadenia ARCUS pod vedením vedúcej zdravotného úseku, ktorá riadi a organizuje prácu sestier, opatrovateľov, pomocných opatrovateľov a rehabilitačných pracovníkov. Systematicky a priebežne je tento personál odborne školený inštitúciami ako Štátny zdravotný ústav, účasťou na odborných seminároch, odbornými lektormi, lekármi, odberom odbornej literatúry a časopismi, školeniami v rámci zariadenia.

Odbornú starostlivosť o zdravotný stav našich prijímateľov sociálnej služby zabezpečujú lekári:

MUDr. J. Béreš - obvodný lekár

MUDr. J. Čechová - obvodný lekár

MUDr. T. Teššer - zubár

Do zariadenia prichádzajú podľa potreby aj ďalší špecialisti - gerontopsychiater, diabetológ, psychológ.

Zariadenie disponuje hydromasážnymi výškovo nastaviteľnými vaňami prístupnými z troch strán. Zakúpením tohto technického zariadenia sa snažíme o maximálny komfort a vysokú kvalitu života prijímateľov sociálnej služby žijúcich v našom zariadení.

- **pracovná terapia** je odborná činnosť na osvojenie pracovných návykov fyzickej osoby pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením za účelom obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických, mentálnych a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Okrem pracovnej terapie zabezpečuje zariadenia ARCUS – ŠZ a ZpS aj ďalšie aktivity, ktoré sú uvedené v nasledujúcom prehľade.

PREHĽAD TERAPIÍ VYKONÁVANÝCH V ROKU 2013 V ZARIADENÍ ARCUS – ŠZ a ZpS :

Individuálne a skupinové terapie

Prijímateľom sociálnej služby poskytujeme sociálne služby podľa ich individuálnych potrieb, schopností a cieľov. Každý klient má vypracovaný individuálny rozvojový plán. Za účelom zvyšovania kvality služieb je spracovaný systém vzdelávania zamestnancov. Našou prioritou je neustále zlepšovanie kvality života seniorov, z tohto dôvodu poskytujeme: muzikoterapiu, arteterapiu, ergoterapiu, biblioterapiu, canisterapiu, pracovnú terapiu – realizácia na báze dobrovoľnosti.

Muzikoterapia

Tento druh terapie sa vykonáva s mobilnými i imobilnými klientmi, pretože to pozitívne vplýva na ich psychiku, pomáha zmierniť negatívne pocity a zážitky. Hudba poskytuje priestor otvoriť sa dôležitým vzťahom. Cez zmyslovú rovinu zjemňuje vnímanie seba i vnímanie ľudí navzájom. Hudba nás rozochvieva a pozýva, aby sme sa rozozvučali vo vzťahu k sebe a k iným ľuďom. Počúvanie príjemnej hudby má na organizmus rovnaké účinky ako smiech, rozširuje cievy a rozprúdi krv. Cieľom muzikoterapie je teda viesť prijímateľov sociálnych služieb k hlbším osobným zážitkom, k ukladňovaniu nepokojných prijímateľov sociálnych služieb a ku komunikácii prostredníctvom hudby a spevu.

Biblioterapia

Na vykonávanie tohto druhu terapie slúži knižnica, v ktorej sa nachádzajú knihy rôzneho žánru a od rôznych autorov. Klienti, ale i zamestnanci majú možnosť zapožičiavať si v knižnici knihy a časopisy. Aktívne sa usporadúvajú čitateľské besedy, získavajú sa informácie o knižných novinkách.

Arteterapia

Arteterapia sa využíva ako cielený prostriedok na rozvoj tvorivých schopností klientov, rozvíjanie sebaznania a ich ďalší citový vývin. Je to psychoterapeutická a psychosociálna disciplína, využívajúca k liečebným cieľom formy a prostriedky adekvátne umeleckým formám. Pracuje najmä s tvorbou a reflexiou zameranou na proces či produkt. Prvoradým cieľom nie je vytvorenie diela, ale prostredníctvom sebavyjadrenia, rozvíjania tvorivosti a schopnosti komunikovať a tým dosiahnuť odstránenie alebo zmiernenie obtiaží človeka.

Arómaterapia

Arómaterapia sa v zariadení aplikuje s mobilnými, ako i imobilnými klientmi inhalovaním vonných olejčekov. Terapia slúži na celkové uvoľnenie napätého organizmu, odbúranie stresu a načerpanie pozitívnej energie.

Ergoterapia

Ergoterapia je liečba prácou a je to terapeutický postup, pri ktorom sa využívajú špecifické diagnostické a liečebné metódy, postupy pri terapii jedincov každého veku a s rôznym postihnutím. Cieľom ergoterapie je snaha, aby prijímateľ sociálnej služby sa postupne stal

samostatným a nezávislým a tým dosiahol aj vyššiu kvalitu svojho života, umožniť prijímateľovi sociálnej služby zúčastňovať sa každodenných aktivít, ktoré zvyšujú možnosť začlenenia sa a socializácie.

Pri práci sa využívajú plány činnosti s individuálnym prístupom. Možnosť zapojiť sa do práce je v týchto oblastiach :

Stolárska dielňa :

- práca s drevom,
- pomoc pri oprave poškodených predmetov a výroba nových (poličiek, stolov...)

Práca v záhrade :

- pestovateľské práce (pestovanie kvetín)
- hrabanie pokosenej trávy
- zametanie chodníka
- polievanie kvetín a okrasných drevín

Ručné práce:

- vyšívanie, háčkovanie, pletenie
- maľovanie na sklo, výroba dekoratívnych predmetov.

Terapie pozitívne podporujú zdravie a pohodu prijímateľov sociálnej služby prostredníctvom zmysluplného zamestnávania sa, čo v nich udržiava pocit toho, že sú ešte stále užitoční.

Canisterapia

Canisterapia je pomocná liečba pri viacerých klinických, psychiatrických, psychopatologických a geriatrických ochoreniach, kde sa pri liečbach uplatňujú fyzické, psychosociálne a emocionálne účinky zvierat na pacienta. Ide o podpornú liečbu, pri ktorej sa využíva prirodzene kladný vzťah človeka k zvieratám. Pôsobenie na fyzické zdravie prijímateľa sociálnej služby je u canisterapie druhotné, motivuje k rehabilitácii a povzbudenie imunity prostredníctvom psychiky. Pri akejkoľvek forme canisterapie musíme psa chápať len ako prostriedok, pomocou ktorého sa liečiteľ (lekár, psychológ, rehabilitačný pracovník...) ľahšie skontaktuje so svojim klientom. Preto sa canisterapia aplikuje najmä tam, kde je ťažké nadviazať kontakt s prijímateľom sociálnej služby (pri autizme, depresii, DMO). Canisterapia je vo svete veľmi známou formou alternatívnej terapie.

Zabezpečenie spirituálnych potrieb

Na 2. podlaží zariadenia sa nachádza kaplnka, ktorá slúži veriacim prijímateľom sociálnych služieb rôzneho vierovyznania. Sväté omše sa vykonávajú podľa rozpisu pre každé vierovyznanie, ktoré sa v zariadení nachádza. Tento rozpis je umiestnený na nástenke pred kaplnkou.

Zabezpečenie fakultatívnych služieb

Všetky vyššie uvedené služby sú klientom poskytované ako základné služby, ku ktorým je možné zabezpečiť aj poskytovanie fakultatívnych služieb, kam zaradzujeme pedikúru, manikúru, kadernícke, holičské služby a iné, podľa individuálnych požiadaviek klientov.

Alzheimerova choroba postihuje najmä ľudí vo vyššom veku, jej výskyt u ľudí starších ako 65 rokov je približne 5%, u ľudí vo veku nad 85 rokov je to už ale približne 50% populácie. Napriek tomu, že dnešné možnosti liečby vedia zmierniť príznaky ochorenia a zlepšiť kvalitu života, stále je rastúci trend podielu ľudí postihnutých týmto ochorením odkázaných na poskytovanie sociálnej služby v špecializovaných zariadeniach. Alzheimerova choroba je ochorením mozgu, ktorá je sprevádzaná úpadkom pamäti, chápania, myslenia, plánovania, reči, schopnosti učiť sa. Oberá človeka o to najcennejšie – schopnosť myslieť, orientovať sa a postarať sa sám o seba.

Na základe daných problémov je potrebné pre prijímateľov sociálnej služby vytvárať program, ktorý ich aktivizuje rešpektujúc ich možnosti a schopnosti. Aktivizačný program by mal zahŕňať aktivizáciu počas dňa, pričom je dôležitý predovšetkým stály režim dňa a vytváranie podmienok pre realizáciu jednotlivých aktivít. Prijímatelia sociálnej služby trpiaci poruchami pamäti (Alzheimerovou chorobou, demenciou) potrebujú úplne iný prístup ako iní klienti. Preto patria k základným formám práce s týmito prijímateľmi sociálnej služby v tunajšom špecializovanom zariadení tréningy pamäte, validácia, reminiscencia.

Tréning pamäti

Pre aktívnych seniorov a seniorov s poruchami pamäti (Alzheimerova demencia, demencie) prebiehali v našom zariadení tréningy pamäti pod vedením inštruktorov sociálnej rehabilitácie. Tréning pamäti má našich seniorov presvedčiť o tom, že úbytok pamäťových schopností vo vyššom veku je možné obmedziť, ak je pamäť primerane využívaná a cvičená. Praktickými cvičeniami zameranými na pamäť sa udržiavajú a rozvíjajú rozumové dispozície, schopnosti prijímať nové vedomosti a porozumieť im, orientovať sa v zmenách. Zároveň sa posilňuje zdravé sebavedomie a udržiava sebestačnosť človeka do neskorého veku. Cieľom tréningu pamäti je vhodnými cvičeniami zameranými na posilnenie zachovaných kognitívnych (poznávacích) funkcií predísť ich zhoršeniu, naučiť ich využívať techniky ukladania údajov do pamäti (mnemotechniky) ako vhodnú kompenzáciu nedokonalosti pamäti, vytvoriť návyk na každodenné cvičenie pamäti, zvýšiť ich kvalitu života.

Obsahom tréningu pamäti sú:

- mnemotechniky - techniky ukladania informácií do pamäti
- psychomotorické cvičenia
- koncentračné cvičenia
- cvičenie pozornosti a zmyslového vnímania
- reminiscenčná terapia - práca so spomienkami
- grafomotorické úlohy
- logické úlohy
- cvičenia využívajúce dlhodobú pamäť a krátkodobú pamäť

Samotný tréning prebieha individuálne ale aj skupinovo ako cyklus stretnutí v trvaní 1,5 – 2 hodiny. Stretnutia sa uskutočňujú v pravidelných intervaloch, spravidla 1 – 2 krát týždenne v pevne stanovenom čase. Cieľom skupinového tréningu pamäti je interakcia medzi účastníkmi, zníženie závislosti stimuláciou pamäti a povzbudzovanie ich sebadôvery, aby boli zmysluplne zamestnaní a aby sme u nich cielene udržiavali schopnosť písať a čítať.

Validácia

Validácia znamená uznanie, potvrdenie. Ide o uznanie hodnoty človeka bez ohľadu na to do akej miery je orientovaný a o potvrdenie emočného prežívania jednotlivca. Je to metóda komunikácie s dezorientovaným starým človekom trpiacim demenciou. Pre praktické využívanie v každodennej práci s chorými validácia umožňuje určiť fázu dezorientácie, odhadnúť typ správania dezorientovaných starých ľudí a ponúka jednoduché praktické techniky komunikácie. Prostredníctvom validácie získajú dezorientovaní empatické aktívne počúvanie, neodsudzovanie, ale práve naopak akceptovanie ich hľadiska reality. V tomto rozmere, v ktorom rastie medzi chorým a validujúcim opatrovateľom dôvera, sa odstraňujú pocity strachu a nutnosť ho obmedzovať. V konečnom dôsledku je vedomie postihnutého človeka znovu posilňované ľudskými hodnotami a zlepšujú sa aj jeho telesné a sociálne funkcie.

Reminiscenčná terapia – práca so spomienkami

Je aktivizačná metóda, ktorá využíva spomienky a ich vybavovanie prostredníctvom rôznych podnetov. Reminiscencia vychádza zo skutočnosti, že aj keď v pokročilom štádiu demencie býva postihnutá krátkodobá pamäť, tak dlhodobá pamäť je stále pomerne zachovaná. Prostredníctvom tejto terapie sa snažíme spolu s prijímateľmi sociálnej služby "opäť si zaspomínať" na ich detstvo, mladosť, život pred ich ochorením. Veľmi dôležitá je spolupráca s rodinou, ktorá môže poskytnúť mnoho dôležitých informácií o živote prijímateľa sociálnej služby, ale môže taktiež doniesť predmety či fotografie, ktoré evokujú spomienky a majú pre nich emočný význam. Reminiscenčné stretnutia priniesli pozitívny ohlas nielen u samotných prijímateľov sociálnej služby, ale aj ich rodinných príslušníkov.

Senior časopis a poštová schránka – zberateľka

O činnostiach a aktivitách, ktoré sa uskutočňujú v zariadení ARCUS sú prijímatelia sociálnej služby informovaní aj prostredníctvom časopisu SENIOR, ktorý pravidelne vychádza raz za štvrtýrok. V časopise sú uverejňované články našich prispievateľov ako z radov prijímateľov sociálnych služieb tak aj zamestnancov. Poštová schránka slúži pre všetkých tých prijímateľov sociálnej služby zariadenia ARCUS, ktorí nemajú odvahu k ústnemu prejavu a vypovedaniu svojej nespokojnosti či spokojnosti s nejakou z poskytovaných sociálnych služieb v zariadení. Slúži ako zberateľka všetkých, či už kladných alebo záporných odkazov a pripomienok, či návrhov adresovaných zo strany prijímateľov sociálnej služby v zariadení ARCUS k jednotlivým úsekom zariadenia. Do poštovej schránky môžu byť vhadzované odkazy, pripomienky a návrhy, ktoré budú prijímateľom sociálnej služby podpísané, alebo prijímateľ ostane v anonymite. V prípade podpísaných odkazov, pripomienok, sťažností sa na dotazy zo strany prijímateľa sociálnej služby odpovie.

Liečebná rehabilitácia

Rehabilitácia je zabezpečovaná kvalifikovanými rehabilitačnými pracovníkmi vo vyhradených priestoroch telocvične, miestnosti fyzioterapie, vodoliečby, ktorým to odporučil odborný lekár. Slúži na zlepšenie kondície a tým na zvýšenie pocitu pohody a motivácie k aktívnemu prežívaniu života. Pre pohybové cvičenia slúži miestnosť pre liečebnú telesnú výchovu, ktorá je vybavená športovým náradím, rebrinami, steperom. V miestnosti liečebnej výchovy sa vykonávajú počas dňa u prijímateľov sociálnych služieb rehabilitačné procedúry

ako:

- masáže
- posilňovanie svalov
- bicyklovanie
- podávanie parafínu
- aktívne cvičenia s prijímateľmi sociálnych služieb

Zariadenie disponuje miestnosťou fyzioterapie, kde sa podáva elektroliečba – laser terapia, TENS prúdy, magnetoterapia. Ďalšou miestnosťou je miestnosť vodoliečby, bazén a sauna. Rehabilitácia sa vykonáva aj u lôžka (na izbe) prijímateľa sociálnych služieb.

Individuálne plánovanie v zariadení

Zariadenie plánuje poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, vedie písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby, ktoré následne vyhodnocuje za účasti prijímateľa sociálnej služby. Pred prijatím prijímateľa sociálnej služby do zariadenia dochádza k zberu základných údajov o klientovi. Pri prijatí prijímateľa sociálnych služieb do zariadenia je vyhotovená anamnéza jeho osobných údajov. Ak ide o prijímateľa sociálnej služby s ťažkým zdravotným

postihnutím údaje o ňom poskytujú najbližší príbuzní. Počas prvých dní v zariadení sa prijímateľovi sociálnych služieb venuje zvýšená pozornosť z dôvodu adaptácie a je mu pridelený sociálny pracovník, ktorý mu bude nápomocný a pomôže mu aktivizovať vnútorný potenciál, sformulovať osobné ciele a zapojí ho do aktivít v zariadení. Prijímateľ sociálnej služby za pomoci sociálneho pracovníka zosumarizuje svoje očakávania, osobné ciele a túžby a následne je vyhotovený individuálny rozvojový plán osobnosti. Tento písomný záznam sa skladá z anamnézy, sociálneho rozvojového plánu, ošetrovateľského a terapeutického plánu. Individuálne plány osobnosti sa polročne písomne vyhodnotia a závery sa následne prehodnocujú s prijímateľom sociálnej služby za pomoci sociálneho pracovníka.

Úschova cenných vecí

Zariadenie ARCUS má vytvorené podmienky na úschovu cenných vecí prijímateľov sociálnej služby v osobitnom bezpečnom priestore. Zariadenie prevezme do úschovy cenné veci od prijímateľa sociálnej služby, ktorý o ich prevzatie požiada pri nástupe alebo počas pobytu v zariadení. Pri prevzatí cenných vecí uzatvorí poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom zmluvu o úschove cenných vecí, ktorú zaeviduje do registra zmlúv o úschove cenných vecí, v súlade s internou smernicou o úschove cenných vecí. V prípade úmrtia prijímateľa sociálnej služby sú veci predmetom dedičského konania.

KULTÚRNO – ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ V ROKU 2013

Kultúrno – záujmovú činnosť ponímame ako súčasť vnútorného života a jednu z foriem trávenia voľného času. Celoročné plány kultúrno – spoločenskej a záujmovej činnosti sú prispôbené individuálnym potrebám, záujmom a požiadavkám našich prijímateľov sociálnych služieb. Organizovaním aktivít rôzneho žánru sa snažíme o zníženie alebo odstránenie citovej deprivácie a uspokojenie vyšších potrieb, ktoré pozitívne ovplyvňujú celkové prežívanie a správanie človeka. Počas roka sme organizovali rôzne podujatia pri príležitosti sviatkov, významných udalostí, na ktorých sme si pripomenuli zaujímavé regionálne zvyky, obyčaje, tradície. Z niektorých úspešných akcií možno uviesť napr.: Novoročný koncert, Fašiangová zábava, Medzinárodný deň žien, Mikuláš či Vianočný koncert.

Rok 2013 sme začali účasťou na Novoročnom koncerte slovenskej stálice Marcely Laiferovej. Spevácky koncert sa uskutočnil v Rímskokatolíckom kostole v Lemešanoch na pozvanie poslankyne Európskeho parlamentu pani Moniky Smolkovej. Pokračovali sme návštevou divadla a Štátnej filharmónie v Košiciach. Fašiangové obdobie začínajúce od Troch Kráľov a končiace Popolcovou stredou sme si spríjemnili fašiangovou zábavou, na ktorú sa prijímatelia tešili a zodpovedne pripravovali. Na túto akciu boli prizvaní aj rodinní príslušníci. Predviedlo sa celkovo 50 masiek, spomedzi ktorých boli tie najvtipnejšie odmenené. V jarných mesiacoch sme pokračovali organizovaním ďalších aktivít akými boli návšteva Botanickej záhrady, realizácia kartového turnaja, oslava sviatku Purim, upratovanie nášho areálu zariadenia. V každom štvrtroku roku 2013 sme oslávili životné jubileá našich prijímateľov sociálnych služieb a spolu s nimi prežili nezabudnuteľné chvíle radosti.

Z príležitosti osláv Medzinárodného dňa žien sa konalo malé posedenie, s bohatým kultúrnym programom na ktorom predstavili svoj program deti základnej školy J.Pavla II a žiaci základnej umeleckej školy na Jantárovej ul. v Košiciach.

V rámci Týždňa mozgu v našom zariadení si svoj mozog prijímatelia sociálnej služby precvičili krátkym tréningom pamäte, ktorým si trénovali rôzne hádanky, pamäťové cvičenia... Aktivitu sme zrealizovali spolu so študentmi Katolíckej univerzity v Košiciach a študentmi Združenej strednej školy na Bukoveckej ulici odbor sociálny pracovník. Pri príležitosti Svetového dňa

obličiek sme v zariadení zrealizovali zdravotno - osvetovú prednášku na tému Obličky - geniálny dokonalejší párový orgán. Prednášajúci p. MUDr. Róbert Roland nám podal zaujímavé informácie o tomto dôležitom orgáne nášho tela. Spestrením všedných dní bola návšteva divadla Jonáša Záborského v Prešove, kde prijímatelia sociálnej služby videli nádherné predstavenie pôvodného slovenského muzikálu "Quo Vadis " a návšteva planetária. Pri príležitosti Európskeho roku aktívneho starnutia a solidarity vystúpil v našom zariadení v rámci projektu „*Potešme inakšie výnimočných*“ bývalý dlhoročný zborový spevák pán Karol Rosenberg. Svojím nádherným spevom potešil a zabavil nielen Prijímateľov sociálnej služby nášho zariadenia, ale aj samotných zamestnancov zariadenia. Pri návšteve Etnografického múzea HUMNO okrem histórie múzea a odborného výkladu, prijímatelia sociálnej služby mali možnosť spoznať výrobné techniky a technológie, spôsob obživy a stravovania, bývania, odevnú kultúru a ľudovú výtvarnú kultúru obyvateľov východného Slovenska. Mnohé z vystavovaných predmetov a nástrojov dennej potreby našich predkov oslovili našich klientov, nakoľko ich sami veľmi dobre poznali osobne, z čias svojho života. Sviatky Veľkej noci sme oslávili krásnym Povel'konočným posedením. V rámci programu Terra Incognita – Krajina nespoznaná, ktorý bol súčasťou projektu EHMK Košice 2013 sa prijímatelia sociálnej služby zariadenia ARCUS - ŠZ a ZpS rozhodli navštíviť Spišskú Kapitulku a spoznať krásy "Spišského Jeruzalema". Obyvatelia zariadenia sa pri tejto príležitosti zúčastnili bohatého kultúrno - duchovného programu, ktorý pre návštevníkov Spišská Kapitulka pripravila.

Prijímatelia sociálnej služby sú veľmi spokojní, keď si v teplých letných dňoch môžu posedieť v peknom prostredí areálu a preto v priaznivom počasí organizujeme grilovačky, gulášpárty a posedenia pod altánkom, kde všetci prijímatelia sociálnej služby, ktorým to ich zdravotný stav dovolí, sa týchto akcií radi zúčastňujú. Na týchto akciách sa zúčastňujú aj rodinní príslušníci, kde vládne pocit rodinnej atmosféry a dobrá nálada. Letné mesiace roku 2013 sme si s našimi seniormi spríjennili aj jednodňovými výletmi v ZSS Prakovce a návštevou maďarského kúpaliska Sárospatak. Hoci vekom najstarší, ale duchom stále mladí preukázali naši seniori bojovnosť a súťaživosť na Športových hrách usporiadaných zariadením SS Harmónia v Strážskom, ktoré sa uskutočnili v auguste 2013. Súťažilo tu pätnásť trojčlenných družstiev v disciplínach ako štafeta, hod loptičkou na terč s otvorom, kop loptou na bránu, preťahovanie sa lanom. Aj keď sa naši seniori neumiestnili na prvých troch miestach, zožali úspech a obdiv za súťaživosť.

Jesenné obdobie sme začali návštevou muzikálového predstavenia Krysař, nasledovalo v priestoroch spoločenskej miestnosti Psie predstavenie Dog – show. Malí psí návštevníci spolu so svojimi majiteľmi predviedli ako dokážu počúvať svojich majiteľov, ako sa cvičia, ako sa učia nové prvky, a ako sa trénujú, aby mohli pracovať so seniormi a s detičkami v rôznych zariadeniach sociálnych služieb. Po predvedení poslušnosti a výcviku sa psy spolu so svojimi majiteľmi predstavili v nádhерnej módnej prehliadke. Záverom programu predviedli očarujúci tanec na hudbu. V spolupráci so samosprávnym výborom obyvateľov zariadenia Arcus sme v areáli zariadenia usporiadali opekačku. Z príležitosti „Mesiaca úcty k starším“ sa uskutočnilo posedenie s kultúrnym programom. V tom istom mesiaci sme navštívili zrekonštruovanú historickú budovu Východoslovenského múzea a pozreli si v ňom unikátny Košický zlatý poklad. V priestoroch zrekonštruovaného múzea sme si ešte prezreli výstavu obrazov mladých talentovaných umelcov. Opäť sme navštívili divadlo, prezreli si výstavu fotografií, ponuku košického planetária, netradičnú výstavu krojov. Na pôde zariadenia sme sa zúčastnili odbornej prednášky o našom zraku a počas Dňa zdravia sme nadobudli informácie o zdraví.

Sviatočnú atmosféru malo predvianočné a vianočné obdobie, ktoré nám svojimi vystúpeniami spríjennili pozvaní hostia a dobrovoľníci. Tradične aj tento rok zavítal do nášho zariadenia svätý Mikuláš s veľkým košom darčiekov a pekným kultúrnym programom. Počas vianočnej predajnej výstavy vo vstupnej hale zariadenia sa ponúkali vianočné dekoratívne a úžitkové

predmety, na ktorých výrobe sa podieľali naši prijímatelia sociálnych služieb. Atmosféru blížiacich sa vianočných sviatkov dotvorili svojim vianočným koncertom študenti Konzervatória na Timonovej ul. pod vedením p. Ireny Červeňáčkovej. Tento vianočný koncert bol zavŕšením roku 2013.

Osobitným druhom kultúrno-záujmovej a pracovnej činnosti je tvorba úžitkových alebo dekoratívnych predmetov. Na ich zhotovenie používame rôzny materiál a rôzne techniky (napr. maľovanie, kreslenie, lepenie, strihanie, servítková technika a i.). Zhotovené práce prijímateľov sociálnej služby boli ponúkané na prezentačno – predajných výstavách pod záštitou OZ., ktoré je založené pri zariadení ARCUS. Niektoré z výrobkov slúžia na výzdobu zariadenia, alebo sa poskytnú ako forma darčiekov pri návštevách iným. Na pracovnú terapiu sa využívali priestory ergoterapie, kde boli pripravované a vyhotovené veľkonočné a vianočné predmety (pohľadnice, ikebany, papierové kvetiny, papierové vence a pod.). V miestnosti sociálnej rehabilitácie sa prijímatelia pravidelne stretávajú pri rôznych spoločenských hrách, vedomostných kvízoch, tréningoch pamäte a rozhovoroch. V miestnosti sa vykonáva aj muzikoterapia či premietanie filmov podľa záujmu.

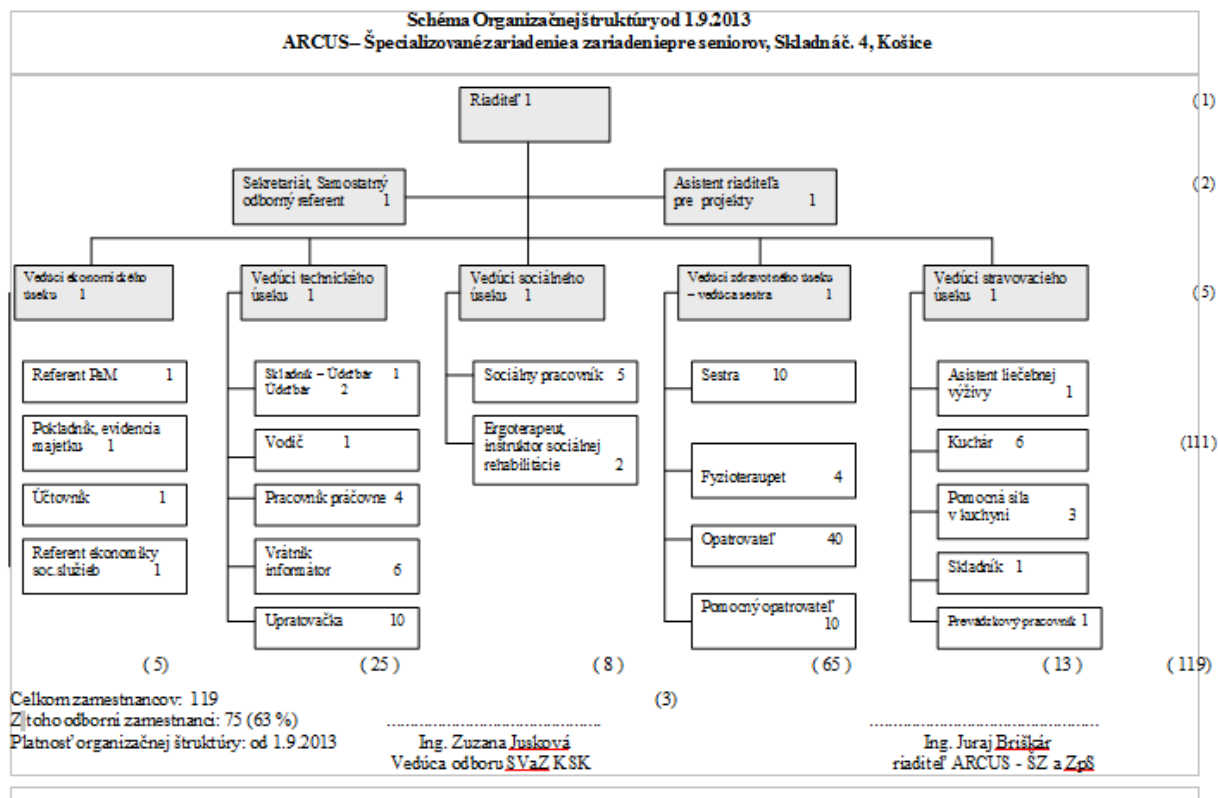
Samotné zariadenia ARCUS a OZ príbuzných a priateľov zariadenia ARCUS, ktoré úzko spolupracuje so zariadením sa v roku 2013 uchádzalo o nasledovné projekty:

- Zvyšovanie odbornosti v starostlivosti o ľudí s Alzheimerovou chorobou - Spoločenská zodpovednosť firiem - Nadácia Memory - projekt neúspešný
- OPORA - IPRO 2013 - projekt neúspešný
- OPORA - IPRO 2013 - projekt neúspešný
- Grantový program pre Optimistov - Nadácia Orange - projekt neúspešný
- Zvyšovanie odbornosti v starostlivosti o ľudí s Alzheimerovou chorobou - Nadácia Memory - projekt úspešný

Naše zariadenie bolo zapojené do medzinárodného projektu **“Remembering Yesterday Caring Today Training”**, ktorý je zameraný na oboznámenie sa s metódou reminiscencie v starostlivosti o ľudí s demenciou a ich opatrovateľov. Projekt reminiscenčných stretnutí bol organizovaný v rámci Reminiscencie ako aktivity – vybavovanie a pripomínanie si udalostí zo svojho života (potichu alebo nahlas) v každodenných činnostiach, napríklad pri spoločnom sa stretávaní, či už v rodine alebo v zariadení pri skupinových aktivitách, pri pracovných činnostiach, pri záujmových činnostiach alebo rôznych oslavách, prezeranie fotografií a rodinných albumov. Do projektu sa zapojilo sedem klientov nášho zariadenia spolu so svojimi príbuznými, tri pracovníčky zariadenia – 2 sociálne pracovníčky a jedna opatrovateľka. Reminiscenčné stretnutia sa uskutočnili od decembra 2012 do marca 2013. Výsledkom reminiscenčných stretnutí bola tvorba produktu – reminiscenčnej šatky. Nadobudnuté výsledky počas priebehu celého projektu a ukážky finálneho výrobku reminiscenčných stretnutí, boli v apríli 2013 prezentované na medzinárodnej konferencii vo Francúzsku, kde práve zariadenie ARCUS reprezentovalo Slovenskú republiku.

5. PERSONÁLNE ZLOŽENIE A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V zariadení pracovalo v roku 2013 – 119 zamestnancov podľa nižšie uvedenej organizačnej štruktúry:

Systém odmeňovania zamestnancov ARCUS je v súlade so Zákonom č.553/2003 Z.z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle nariadenia vlády SR č.341/2004 Z. z. a taktiež v zmysle ustanovení § 13 a § 118 Zákonníka práce.

Zamestnávateľ sa stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov, alebo o jej zvyšovanie. Zamestnávateľ uplatňuje tieto formy vzdelávania v závislosti od kvality, respektíve úrovne získavaných poznatkov, vedomostí alebo schopností :

- zaškolenie alebo zaučenie zamestnanca, ktorý vstupuje do pracovného procesu bez akejkoľvek kvalifikácie,
- zvýšenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už dosiahol istý stupeň kvalifikácie,
- prehlbenie kvalifikácie zamestnanca, ktorý už tiež dosiahol istý stupeň kvalifikácie.

Aj samotný zamestnanec je povinný sústavne si prehlbovať kvalifikáciu na výkon práce dohodnutej v pracovnej zmluve. Prehlbovanie kvalifikácie je aj jej udržiavanie a obnovovanie, ktoré má prebiehať formou školení, kurzov, seminárov ale aj samoštúdiom odborných kníh a časopisov a pod.

V zmysle vyššie uvedeného zamestnávateľ ARCUS umožnil svojim zamestnancom množstvo školení a umožnil im účasť na mnohých seminároch. Z množstva školení a seminárov uvádzame aspoň niektoré:

- Inštruktór sociálnej rehabilitácie

- Psychologické a psychiatrické minimum
- Klienti s Alzheimerovou chorobou v sociálnych službách
- Meeting Européen de remiscence - účasť na medzinárodnej konferencii vo Francúzsku
- Aktivizácia seniorov a nefarmakologické prístupy v liečbe – účasť na konferencii
- Ako nájsť zmysel života v sociálnej práci s rizikovými skupinami
- Metóda validácie podľa Noami Feil
- množstvo odborných seminárov pre zdravotníckych zamestnancov
- deinštitucionalizácia sociálnych služieb a zmeny, ktoré prináša novela zákona 448/2008 od 1. 1.2014
- rôzne odborné školenia v oblasti účtovníctva, rozpočtovníctva, práce a miezd, v oblasti verejného obstarávania.

6. FINANCOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zariadenie ARCUS – ŠZ a ZpS na Skladnej č. 4 v Košiciach je zariadením, ktoré poskytuje sociálnu službu s celoročným pobytom. Je v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja. ARCUS je rozpočtovou organizáciou, ktorá je napojená na rozpočet vyššie spomínaného zriaďovateľa. Tvorba, úprava a čerpanie rozpočtu bola v priebehu roka 2013 nasledovná:

Tab. č. 3 Finančné ukazovatele - výdavky a príjmy zariadenia ARCUS k 31.12.2013

VÝDAVKY	zdroj	funkčná klasifikácia	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Čerpanie rozpočtu
Bežné výdavky	111				
interiérové vybavenie	111	10122	0,00	12 000,00	12 000,00
Spolu za:	111	10122	0,00	12 000,00	12 000,00
Bežné výdavky	11T1				
mzdy	11T1	10122	0,00	15 111,16	15 111,16
odvody na mzdy	11T1	10122	0,00	5 280,80	5 280,80
tovary	11T1	10122	0,00	325,02	325,02
<i>Spolu za:</i>	<i>11T1</i>	<i>10122</i>	<i>0,00</i>	<i>20 716,98</i>	<i>20 716,98</i>
mzdy	11T2	10122	0,00	2 667,17	2 667,17
odvody na mzdy	11T2	10122	0,00	931,93	931,93
tovary	11T2	10122	0,00	57,36	57,36
<i>Spolu za :</i>	<i>11T2</i>	<i>10122</i>	<i>0,00</i>	<i>3 656,46</i>	<i>3 656,46</i>
Bežné výdavky spolu za :	11T1,2	10122	0,00	24 373,44	24 373,44
Bežné výdavky	41				
mzdy	41	10122	186 843,00	229 923,00	229 923,00

odvody na mzdy	41	10122	0,00	350,00	350,00
transfery- na PN	41	10122	0,00	0,00	0,00
transfer na odchodné	41	10122	0,00	0,00	0,00
Interiérové vybavenie	41	10122	0,00	4 752,00	4 752,00
rutinná a štandardná údržba budov	41	10122	0,00	11 896,08	11 896,08
potraviny	41	10122	0,00	103,92	103,92
<i>Spolu za:</i>	<i>41</i>	<i>10122</i>	<i>186 843,00</i>	<i>247 025,00</i>	<i>247 025,00</i>
mzdy	41	10201	569 708,00	536 807,00	536 807,00
odvody na mzdy	41	10201	207 300,00	190 255,00	190 255,00
transfery- na PN	41	10201	0,00	1 181,21	1 181,21
transfer na odchodné a odst.	41	10201	0,00	3 395,00	3 395,00
potraviny	41	10201	60 280,00	92 382,49	92 382,49
<i>Spolu za:</i>	<i>41</i>	<i>10201</i>	<i>837 288,00</i>	<i>824 020,70</i>	<i>824 020,70</i>
Bežné výdavky spolu za:	41		1 024 131,00	1 071 045,70	1 071 045,70
Bežné výdavky	46				
mzdy	46	10122	4 176,00	4 176,00	4 176,00
odvody na mzdy	46	10122	69 680,00	90 105,48	90 105,48
cestovné	46	10122	200,00	257,91	257,91
energie	46	10122	46 300,00	56 055,44	56 055,44
tovary	46	10122	81 500,00	75 172,27	75 172,27
palivá, mazivá, oleje	46	10122	900,00	544,78	544,78
údržba a opravy	46	10122	2 800,00	14 447,55	14 447,55
služby	46	10122	7 884,00	12 498,95	12 498,95
Transfery na PN	46	10122	0	481,62	481,62
<i>Spolu za:</i>	<i>46</i>	<i>10122</i>	<i>213 440,00</i>	<i>253 740,00</i>	<i>253 740,00</i>
odvody na mzdy	46	10201	9 000,00	0,00	0,00
cestovné	46	10201	600,00	206,00	206,00
energie	46	10201	138 200,00	106 319,88	106 319,88
tovary	46	10201	179 920,00	166 079,27	166 079,27
palivá, mazivá, oleje	46	10201	2 350,00	997,48	997,48

údržba a opravy	46	10201	9 600,00	25 805,54	25 805,54
služby	46	10201	23 890,00	23 839,19	23 851,83
<i>Spolu za:;</i>	<i>46</i>	<i>10201</i>	<i>363 560,00</i>	<i>323 260,00</i>	<i>323 247,36</i>
Bežné výdavky spolu za:	46		577 000,00	577 000,00	576 987,36

VÝDAVKY	zdroj	funkčná klasifikácia	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Čerpanie rozpočtu
Sponzorstvo					
Bežné výdavky					
tovary	71	10201	0,00		
služby	71	10201	0,00		
služby	71	10122	0,00	150,00	150,00
Spolu sponzorstvo	71		0,00	150,00	150,00
Výdavky spolu za všetky zdroje			1 601 131,00	1 684 569,14	1 684 556,50
PRÍJMY					
príjmy s prenájomu	46	10122	1 730,00	1 730,00	782,83
príjmy za stravu	46	10122	2 000,00	2 000,00	766,87
príjmy od klientov	46	10122	209 710,00	250 010,00	282 694,40
<i>Spolu za :</i>	<i>46</i>	<i>10122</i>	<i>213 440,00</i>	<i>253 740,00</i>	<i>284 244,10</i>
príjmy s prenájomu	46	10201	5 600,00	5 600,00	4 747,48
ostatné poplatky	46	10201	0,00	0,00	2 590,71
príjmy za stravu	46	10201	6 000,00	6 000,00	9 814,05

príjmy od klientov	46	10201	351 960,00	311 660,00	306 656,42
príjmy z úrokov	46	10201	0,00	0,00	20,49
príjmy z dobropisov	46	10201	0,00	0,00	14 163,05
<i>Spolu za:</i>	<i>46</i>	<i>10201</i>	<i>363 560,00</i>	<i>323 260,00</i>	<i>337 992,20</i>
Príjmy spolu			577 000,00	577 000,00	622 236,30

vysvetlivky:

zdroj 41- dotácie z daní

zdroj 46- vlastné príjmy

zdroj 71- sponzorstvo zdroj

zdroj 111 – dotácia zo ŠR

zdroj 11T1 a 11T2 – transfery

funkčná klasifikácia 10122- špecializované zariadenie

funkčná klasifikácia 10201-zariadenie pre seniorov

Z údajov vo vyššie uvedenej tabuľke je zrejmé, že najväčšiu položku čerpania rozpočtu tvoria mzdy a odvody do poisťovní. V roku 2013 sme dostali dotáciu z MPSVR na nákup 20 ks elektrických polohovateľných postelí hlavne pre klientov v špecializovanom zariadení. Potešujúce pre nás je to, že sa nám úsporou financií na energiách a tovaroch podarilo vymeniť opotrebované okná za plastové na zvyšných troch podlažiach.

Tab.č.4 Súvaha

Aktíva celkom	3 422 592,95
Neobežný majetok spolu	3 233 785,60
Dlhodobý hmotný majetok	3 233 785,60
Pozemky	6 241,78
Stavby	3 088 339,02
Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	70 279,18
Dopravné prostriedky	0,00
Drobný dlhodobý hmotný majetok	1,43
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	68 924,19
Obežný majetok spolu	188 656,15
Zásoby	60 300,39

- materiál	60 300,39
Krátkodobé pohľadávky	9 599,30
- poskytnuté prevádzkové preddavky	7 555,00
- pohľadávky z nedaňových príjmov	2 044,30
Finančné účty	109 756,46
- ceniny	0,00
- bankové účty	98 975,77
- časové rozlíšenie	151,20
Pasíva celkom	3 422 592,95
Vlastné imanie	61 361,19
Výsledok hospodárenia	61 361,19
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	77 080,85
Výsledok hospodárenie za účtovné obdobie	-15 719,66
Rezervy	23 458,02
- krátkodobé rezervy	23 458,02
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	3 184 885,69
Zúčtovanie odvodov príjmov	2 044,30
Zúčtovanie transferov rozpočtu obce a VÚC	3 182 841,39
Dlhodobé záväzky	2 422,40
- záväzky zo sociálneho fondu	2 422,40
Krátkodobé záväzky	112 069,83
- dodávatelia	6 161,34
- ostatné záväzky	0,00
- iné záväzky	2 315,70
- zamestnanci	64 836,57
- zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia	26 484,73
- ostatné dane	5 185,59
- transfery zúčtované so subjektami mimo VS	7 085,90
Časové rozlíšenie	33 030,36
- výnosy budúcich období	33 030,36

Tab. č. 5 Výkaz ziskov a strát k 31.12.2013

Výkaz ziskov a strát k 31.12.2013	
Náklady	v €
Spotreba materiálu	340 568,61
Spotreba energie	165 772,25
Opravy a udržiavanie	52 256,46
Služby	34 368,77
Cestovné	463,91
Mzdové náklady	773 221,00
Zákonné sociálne poistenie	277 081,13
Zákonné sociálne náklady	25 573,29
Dane a poplatky	9 650,68
Odpisy DHIM	172 906,72
Rezervy na nevyčerpané dovolenky	30 428,39
Ostatné finančné náklady	341,01
Náklady z odvodu príjmov	620 334,32
Náklady z budúceho odvodu príjmov	439,39
SPOLU	2 503 405,93
Výnosy	v €
Tržby z predaja služieb	643 115,56
Zúčtovanie rezerv	23 458,02
Finančné výnosy	27,94
Výnosy z bež.tržieb z rozp.obce/VÚC v RO	1 648 033,06
Výnosy z kap.tržieb z rozp.obce/VÚC v RO	159 552,72
Výnosy samospr.z kap. tržieb od iných subjektov VS	13 354,00
Výnosy samospr. z bež. tržieb od iných subjektov VS	150,00
SPOLU	2 487 691,30

Tab. č.6 Ekonomicky oprávnené náklady za rok 2013 pre 94 prijímateľov sociálnej služby v špecializovanom zariadení

Forma sociálnej služby ¹⁾ :	celoročná
1. Mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania vo výške, ktorá zodpovedá výške a platu a ostatných osobných vyrovnaní podľa osobitného predpisu ⁶⁾ :	430 116,33
2. Poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom v rozsahu určenom podľa bodu 1 :	122 741,83
3. Výdavky na cestovné náhrady :	257,91
3a. z toho : Výdavky na tuzemské cestovné náhrady:	244,51
4. Výdavky na energie, vodu a komunikácie:	70 055,40
5. Výdavky na materiál :	91 924,27
5a. z toho : výdavky na materiál okrem reprezentačného vybavenia nových interiérov :	79 924,27
6.Dopravné :	544,78
7. Výdavky údržbu :	26 343,63
7a. z toho : Výdavky na rutinnú a štandardnú údržbu, okrem jednorazovej údržby objektov alebo ich častí a riešenia havarijných stavov :	4 376,90
8. Nájomné za prenájom:	0,00
8a. z toho: Nájomné za prenájom nehnuteľnosti alebo inej veci okrem dopravných prostriedkov a špeciálnych strojov, prístrojov a zariadení, techniky, náradia a materiálu najviac vo výške obvyklého nájomného, za aké sa v tom čase a na tom mieste prenechávajú do nájmu na dohodnutý účel veci toho istého druhu alebo porovnateľné veci :	0,00
9. Výdavky na služby :	13 498,95
10. Výdavky na bežné transfery :	631,62
10a. z toho: výdavky na bežné transfery v rozsahu vreckového podľa osobitného predpisu ³⁾ , odstupného, odchodného, náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca podľa osobitného predpisu ⁷⁾ :	481,62
11. Odpisy hmotného majetku a nehmotného majetku podľa účtovných predpisov, o ktorom poskytovateľ sociálnej služby účtuje a odpisuje ho ako účtovná jednotka ⁸⁾ . Odpisy hmotného majetku, ktorým sú novoobstarané stavby, byty a nebytové priestory užívané na účely poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach alebo ich technické zhodnotenie, najviac vo výške obvyklého nájomného, za aké sa v tom istom čase a na tom istom mieste prenechávajú do nájmu na dohodnutý účel veci toho istého druhu alebo porovnateľné veci :	80 730,00

Ekonomicky oprávnené náklady za rok 2013 spolu:	802 714,59
Celková výška bežných výdavkov za rok 2013 :	756 114,72
Výška prijatých úhrad za rok 2013:	284 244,10

Tab.č.7 Ekonomicky oprávnené náklady za rok 2013 pre 106 prijímateľov sociálnej služby v zariadení pre seniorov

Forma sociálnej služby:	celoročná
1. Mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania vo výške, ktorá zodpovedá výške a platu a ostatných osobných vyrovnaní podľa osobitného predpisu ⁶⁾ :	336 613,67
2. Poistné na verejné zdravotné poistenie, postné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom v rozsahu určenom podľa bodu 1 :	122 741,83
3. Výdavky na cestovné náhrady :	206,00
3a. z toho : Výdavky na tuzemské cestovné náhrady:	182,40
4. Výdavky na energie, vodu a komunikácie:	90 319,88
5. Výdavky na materiál :	258 461,76
5a. z toho : výdavky na materiál okrem reprezentačného vybavenia nových interiérov :	217 752,00
6. Dopravné :	997,48
7. Výdavky údržbu :	25 805,54
7a. z toho : Výdavky na rutinnú a štandardnú údržbu, okrem jednorazovej údržby objektov alebo ich častí a riešenia havarijných stavov :	1 125,22
8. Nájomné za prenájom:	,00
8a. z toho: Nájomné za prenájom nehnuteľnosti alebo inej veci okrem dopravných prostriedkov a špeciálnych strojov, prístrojov a zariadení, techniky, náradia a materiálu najviac vo výške obvyklého nájomného, za aké sa v tom čase a na tom mieste prenechávajú do nájmu na dohodnutý účel veci toho istého druhu alebo porovnateľné veci :	,00
9. Výdavky na služby :	21 839,19
10. Výdavky na bežné transfery :	4 576,21
10a. z toho: výdavky na bežné transfery v rozsahu vreckového podľa osobitného predpisu ³⁾ , odstupného, odchodného, náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca podľa osobitného predpisu ⁷⁾ :	4 576,21

11. Odpisy hmotného majetku a nehmotného majetku podľa účtovných predpisov, o ktorom poskytovateľ sociálnej služby účtuje a odpisuje ho ako účtovná jednotka ⁸⁾ . Odpisy hmotného majetku, ktorým sú novoobstarané stavby, byty a nebytové priestory užívané na účely poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach alebo ich technické zhodnotenie, najviac vo výške obvyklého nájomného, za aké sa v tom istom čase a na tom istom mieste prenechávajú do nájmu na dohodnutý účel veci toho istého druhu alebo porovnateľné veci :	78 822,72
Ekonomicky oprávnené náklady za rok 2013 spolu:	874 970,60
Celková výška bežných výdavkov za rok 2013 :	861 561,56
Výška prijatých úhrad za rok 2013:	319 061,18

7. VÍZIA A PRIORITY ZARIADENIA ARCUS

VÍZIA ZARIADENIA

ARCUS je známym, vyhľadávaným a plne využívaným zariadením sociálnych služieb v košickom kraji pre seniorov a pre ľudí trpiacich Alzheimerovou či Parkinsonovou chorobou a ich rodiny.

ARCUS je moderným zariadením, poskytuje vysoko kvalitné sociálne služby spĺňajúce individuálne potreby prijímateľov sociálnych služieb v bezbariérovom prostredí.

ARCUS umožňuje svojim klientom - prijímateľom sociálnych služieb tráviť každodenný život v prostredí, ktoré je modelom domáceho prostredia, s dodržiavaním ľudských práv a s pocitom bezpečia.

ARCUS je výchovno – vzdelávacím pracoviskom a poradenským centrom.

PRIORITY ZARIADENIA

V oblasti sociálnej prevencie a poradenstva v sociálnych službách

Prioritou zariadenia je zefektívniť a skvalitniť poradenské služby na území košického kraja (Košice mesto, Košice okolie) vytvorením kontaktného poradenského miesta a podporných poradenských skupín pre Alzheimerovu a Parkinsonovu chorobu.

V oblasti pobytových služieb

- regulovať počet lôžok v pobytových službách a zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb zavedením ošetrovateľského procesu
- vybudovať a vybaviť devätnástich jednoposteľových nadštandardných izieb s príslušenstvom,

- zaviesť systém poskytovania zdravotných výkonov hrađených z verejného zdravotného poistenia.

V oblasti terénnych služieb

- zvýšiť podiel ambulantných a terénnych sociálnych služieb oproti pobytovým zariadeniam denného stacionára pre seniorov a prijímateľov sociálnych služieb s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou ako novú sociálnu službu.

V oblasti spoločenskej integrácie občanov so zdravotným znevýhodnením

- inovovať sociálne služby pre občanov so zdravotným postihnutím a pre seniorov zariadením denného stacionára pre seniorov a prijímateľov sociálnych služieb s Alzheimerovou a Parkinsonovou chorobou ako novú sociálnu službu,
- dovybaviť a sprevádzkovať existujúce a v súčasnosti nevyužívané priestory bazéna a rehabilitácie (zariadenie rehabilitačno - relaxačného centra)
- zriadiť a vybaviť nové miestnosti pre terapie (relaxačná miestnosť, reminiscenčná miestnosť, miestnosť Snoezelen, internetová miestnosť a ďalšie) v spolupráci s OZ.
- debarierizovať priestory zariadenia ARCUS (kúpeľne a izby).
- zaistiť bezpečný pohyb prijímateľov sociálnej služby najmä v ŠZ a zaviesť moderný komunikačný a signalizačný systém medzi klientom a personálom zariadenia, zaviesť osobitný režim pohybu na uzatvorených poschodiach pre PSS v ŠZ.
- revitalizovať záhradu (zeleň, mobiliár) pre jej využívanie obyvateľmi zariadenia.
- zmodernizovať existujúci televízny rozvod (DVB-T) s cieľom rozšíriť základnú ponuku o zahraničné programy (maďarské, české programy a pod.)

V oblasti rozvoja sociálnych služieb

- efektívne využívať základné nástroje rozvoja sociálnych služieb (komunitné plánovanie, štandardy kvality, systém manažérstva kvality)
- zaviesť supervíziu v zariadení ARCUS, ktorej potreba vyplýva z profesionálnych stereotypov v práci s ľuďmi
- zmeniť organizáciu práce v organizácii s cieľom vyváženosti povinností a zaťaženia zamestnancov, prehodnotenie a úprava organizačnej štruktúry so zohľadnením činností a prevádzky dvoch základných organizačných zložiek – ŠZ a ZpS
- pripraviť a realizovať interný motivačný program pre zamestnancov.

V oblasti ľudských zdrojov

- zvyšovať kvalifikáciu zamestnancov zariadení sociálnych služieb a vytvoriť vzdelávacie príležitosti v rámci systému celoživotného vzdelávania, zaviesť systém vzdelávania zamestnancov v organizácii a mechanizmus odborného rastu manažmentu i zamestnancov organizácie.

v Košiciach: 30.5.2014

Ing. Juraj Briškár
riaditeľ

Spracovali: Mgr. Iveta Kurčáková
Mgr. Ľubica Petříková